

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА _____ ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА МАРКЕТИНГУ _____
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

_____ 20 19 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ **Фінанси підприємств** _____
(назва навчальної дисципліни)
спеціальність _____ **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»** _____
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма _____ **«Фінанси і кредит»** _____
(назва освітньої програми)
освітній ступінь _____ **бакалавр** _____
(назва освітнього ступеня)
форма навчання _____ **денна** _____
(денна, заочна, вечірня)
розробник _____ **Ползікова Ганна Володимирівна** _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Фінанси підприємств» є нормативною і входить до циклу дисциплін професійної підготовки фахівців, призначена для студентів, які здобувають освітній ступінь «Бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Навчальна дисципліна «Фінанси підприємств» передбачає набуття студентами теоретичних та практичних навичок щодо формування та використання фінансових ресурсів у процесі фінансово-господарської діяльності підприємства. Предметом вивчення дисципліни є система фінансово-економічних відносин, які виникають у процесі поточної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.

Вивчення даної дисципліни допоможе зрозуміти: як впливає ефективне фінансування на розвиток бізнесу, які фактичні показники необхідно розрахувати та проаналізувати задля оцінки фінансового стану підприємства, яким чином залучати фінансові ресурси у розпорядження підприємства та яким чином оптимізувати розподіл позитивного фінансового результату діяльності підприємства.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				VIII
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4		120
Аудиторні заняття, у т.ч:	44			44
лекції	30			30
лабораторні роботи	-			-
практичні заняття	14			14
Самостійна робота, у т.ч:	76			76
підготовка до аудиторних занять	20			20
підготовка до контрольних заходів	10			10
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	16			16
підготовка до екзамену	30			30
Форма підсумкового контролю				екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Фінанси підприємств» є формування системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємств.

Завдання дисципліни вивчення студентами сутності й функцій фінансів підприємств, фінансових ресурсів та джерел їх формування; організації фінансів підприємств; набуття навиків фінансових розрахунків; оволодіння методами фінансового планування; оцінювання фінансового стану, санації підприємств.

Пререквізити дисципліни. Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях з дисциплін: «Фінанси», «Ціноутворення в будівництві», «Податкова система», «Біржова діяльність», «Гроші і кредит», «Інвестування», «Бухгалтерський облік», «Фінансовий аналіз», «Вища математика».

Постреквізити дисципліни. Опанування студентами змісту дисципліни «Фінанси підприємств» дозволить використовувати набуті знання щодо забезпечення фінансовими ресурсами безперервності процесу виробництва господарюючих суб'єктів, розширення їх виробничих фондів (основних і обігових), зростання продуктивності праці, зниження собівартості продукції, зростання доходів і підвищення ефективності виробництва.

Компетентності. Результатом вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» є здобуття студентами таких компетентностей:

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» студент повинен знати:

РН4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

Вміти:

РН 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

РН 20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- практичні (практична робота, ділова гра; робота в групах; робота над індивідуальними завданнями та ін.),

- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація, відео-метод показ, пред'явлення матеріалу).

Форми навчання фронтальні, групові, аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Організація грошових розрахунків					
Основи фінансів підприємств	3	1			2
Організація грошових розрахунків підприємств	4	1	1		2
Грошові надходження підприємств	7	2	1		4
Формування і розподіл прибутку	9	4	1		4
Оподаткування підприємств	9	4	1		4
Обігові кошти та їх організація на підприємстві	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 1	44	14	6		24

Змістовий модуль 2. Аналітично-планові дослідження стану підприємства					
Кредитування підприємства	10	4	2		4
Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	7	2	1		4
Оцінювання фінансового стану підприємств	9	4	1		4
Фінансове планування на підприємствах	12	4	2		6
Фінансова санація та банкрутство підприємств	8	2	2		4
Разом за змістовним модулем 2	46	14	8		22
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	120	30	14		76

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Основи фінансів підприємств Сутність і функції фінансів підприємств. Грошові фонди та фінансові ресурси. Основи організації фінансів підприємств. Організація грошових розрахунків підприємств Розрахункові й касові операції. Сутність грошових розрахунків підприємств. Розрахунково-платіжна дисципліна та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств.	2
2	Грошові надходження підприємств Характеристика і склад грошових надходжень підприємств. Доходи (виручка) від реалізації продукції, робіт, послуг. Доходи від фінансово-інвестиційної та іншої діяльності. Формування собівартості та ціни продукції. Формування валового і чистого доходу. Теорія вартості грошей у часі.	2
3,4	Формування і розподіл прибутку Формування прибутку підприємства. Методи планування прибутку. Методи розрахунку прибутку від реалізації. Сутність і методи обчислення рентабельності. Розподіл і використання прибутку підприємства. Механізм підвищення прибутковості підприємств.	4
5,6	Оподаткування підприємств Сутність оподаткування підприємств і податкова система. Сутність податків і їх функції. Система оподаткування підприємств та її становлення в Україні. Оподаткування прибутку підприємств. Платежі за ресурси. Плата за землю. Фіксований сільськогосподарський податок. Податок на нерухоме майно (нерухомість). Непрямі податки, які сплачують підприємства. Мито. Акцизний збір. Податок на додану вартість. Збори і цільові відрахування, які сплачують підприємства.	4
7	Обігові кошти та їх організація на підприємстві Сутність і основи організації обігових коштів. Склад і структура обігових коштів. Класифікація і принципи організації обігових коштів. Визначення потреби в оборотних коштах. Джерела формування обігових коштів. Показники стану і використання обігових коштів, шляхи прискорення їх обертання. Класифікація	2

	витрат.	
8,9	Кредитування підприємства Необхідність та сутність кредитування підприємств. Класифікація кредитів. Банківське кредитування підприємств. Небанківське кредитування підприємств. Комерційне кредитування підприємств. Лізингове кредитування підприємств. Державне кредитування підприємств.	4
10	Фінансове забезпечення відтворення основних засобів Сутність основних засобів та їх відтворення. Методи нарахування амортизації основних засобів. Показники стану та ефективності використання основних засобів. Знос і амортизація основних засобів. Сутність і склад капітальних вкладень.	2
11,12	Оцінювання фінансового стану підприємств Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства. Оцінка фінансової стійкості підприємства. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.	4
13,14	Фінансове планування на підприємствах Фінансова стратегія підприємств. Сутність, завдання та методи фінансового планування. Зміст фінансового плану та порядок його складання. Зміст і значення оперативного фінансового плану. Фінансовий контроль на підприємстві.	4
15	Фінансова санація та банкрутство підприємств Фінансова санація підприємств, форми, економічна сутність та порядок проведення. Менеджмент фінансової санації підприємства.	2
Усього годин		30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Організація грошових розрахунків підприємств Грошові надходження підприємств Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання ситуативних та тестових завдань. Рішення задач.	2
2	Формування і розподіл прибутку Оподаткування підприємств Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання ситуативних та тестових завдань. Рішення задач.	2
3	Обігові кошти та їх організація на підприємстві Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання ситуативних та тестових завдань. Рішення задач.	2
4	Кредитування підприємства Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання ситуативних та тестових завдань. Рішення задач.	2
5	Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	2

	Оцінювання фінансового стану підприємств Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання ситуативних та тестових завдань. Рішення задач.	
6	Фінансове планування на підприємствах Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання ситуативних та тестових завдань. Рішення задач.	2
7	Фінансова санація та банкрутство підприємств Обговорення проблемних питань лекції. Розв'язання ситуативних та тестових завдань. Рішення задач.	2
Усього годин		14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до аудиторних занять	20
2.	Підготовка до контрольних заходів	10
3.	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Класифікація векселів. 1 Класифікації акредитивів. 1 Порядок використання вексельної та акредитивної форми розрахунків. 1 Оподаткування суб'єктів малого підприємництва. 1 Вплив непрямих податків на фінансово-господарську діяльність підприємств. 1 Нормування обігових коштів для створення виробничих запасів. 1 Нормування обігових коштів у незавершеному виробництві і витрат майбутніх періодів. 1 Нормування обігових коштів для створення запасів готової продукції. 1 Розрахунок нормативу обігових коштів економічним методом. 1 Порядок погашення банківського кредиту підприємством. 1 Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів. 1 Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємств. 1 Вимоги до фінансової інформації та її зміст. 1 Економіко-правові аспекти санації та банкрутство підприємств. 1 Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства підприємств. 2	16
4.	Підготовка до екзамену	30
Усього годин		76

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни використовуються наступні методи контролю: усний (усне опитування), письмовий, тестовий, практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється на основі результатів поточного контролю. **ПК1** проводиться на восьмому тижні та **ПК2** проводиться на п'ятнадцятому тижні.

Програма навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» викладається протягом одного семестру.

Критерії оцінювання ПК1

Дисципліна викладається протягом одного семестру та вміщує лекції, практичні заняття, самостійну роботу студента та поточний контроль.

При проведенні першого поточного контролю студент вже прослухає 16 лекційних години та відвідує 4 практичних заняття, опрацює питання до самостійної роботи та тести до поточного контролю.

ПК1 оцінюється у 100 балів:

Вид роботи	ПК1 (на восьмому тижні)
Практичні заняття	40
в т.ч. - відвідування	4
- робота	36
Тестове завдання	60
Всього	100

За кожне відвідування студентом практичних занять призначається по 1 балу. Тому максимальна кількість балів, яку може отримати студент - 4.

За роботу на практичному занятті студент отримує наступні бали (табл.1).

Таблиця 1

Тема практичного заняття	«5»	«4»	«3»
1. Організація грошових розрахунків підприємств Грошові надходження підприємств	9	8	7
2. Формування і розподіл прибутку Оподаткування підприємств	9	8	7
3. Обігові кошти та їх організація на підприємстві	9	8	7
4. Кредитування підприємства	9	8	7
Усього балів	36	32	28

Для того щоб отримати «5» необхідно одержати 9 балів. Для цього студент повинен опрацювати лекційний матеріал, розділи програми, які не викладаються на лекціях, скласти 10 тестів за темою лекції, працюючи командою по 2-5 осіб. Ці 10 тестів зачитуються представником команди перед групою. Також студент повинен знати основні поняття щодо теми лекції, розв'язувати задачі.

Якщо студент не склав тести, але відповідає на тести інших команд, дає відповіді відносно термінології за темою лекції, розв'язує задачі – він отримує 8 балів («4»)

Якщо ж студент опрацював тільки лекційний курс, але його відповідь містить

помилки, він плутається у термінології, не склав тести, не працював з командою, то максимальна кількість балів за таку роботу – максимально 7 балів («3»).

Завдання до проведення ПК1 містить 20 тестових завдань. За правильну відповідь студент одержує 3 бали, якщо відповідь неправильна – 0 балів. Виконання завдання з поточного контролю розраховано на 80 хв.

Критерії оцінювання ПК2

При проведенні другого поточного контролю студент вже прослухає 14 лекційних годин та відвідує 3 практичних занять, опрацює питання до самостійної роботи та тести до поточного контролю

ПК2 оцінюється у 100 балів:

Вид роботи	ПК2 (на п'ятнадцятому тижні)
Практичні заняття	40
в т.ч. - відвідування	3
- робота	37
Тестове завдання	60
Всього	100

За кожне відвідування студентом практичних занять призначається по 1 балу. Тому максимальна кількість балів, яку може отримати студент - 7.

За роботу на практичному занятті студент отримує наступні бали (табл.2).

Таблиця 2

Тема практичного заняття	«5»	«4»	«3»
5. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів Оцінювання фінансового стану підприємств	12,3	11	10
6. Фінансове планування на підприємствах	12,3	11	10
7. Фінансова санація та банкрутство підприємств	12,4	11	9
Усього балів	37	33	29

Для того щоб отримати «5» необхідно одержати 12,3 балів. Для цього студент повинен опрацювати лекційний матеріал, розділи програми, які не викладаються на лекціях, скласти 10 тестів за темою лекції, працюючи командою по 5 осіб. Ці 10 тестів зачитуються представником команди перед групою. Також студент повинен знати основні поняття щодо теми лекції, вміти розв'язувати задачі.

Якщо студент не склав тести, але відповідає на тести інших команд, дає відповіді відносно термінології за темою лекції, розв'язує задачі – він отримує 11 балів («4»).

Якщо ж студент опрацював тільки лекційний курс, але його відповідь містить помилки, він плутається у термінології, не склав тести, не працював з командою, то максимальна кількість балів за таку роботу – 10 балів («3»).

Тестове завдання до проведення ПК2 містить 20 тестових завдань. За правильну відповідь студент одержує 3 бали, якщо відповідь неправильна – 0 балів. Виконання завдання з поточного контролю розраховано на 80 хв.

Оцінювання знань студентів на екзамені:

Максимальна оцінка за екзамен – 100 балів. Екзамен складається з двох рівноважних питань теоретичного курсу та однієї задачі.

Максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання – 30 балів:

- за повну відповідь, що містить взаємозв'язок основних понять та визначень і характеризується логічним та чітким викладенням матеріалу, студент одержує 30 балів;
- якщо у відповіді допущені не принципові помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 22-29 балів;
- якщо у відповіді розкрито сутність питання, але допущені невірні тлумачення, студент одержує 14-21 балів;
- студент не повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки – 6-13 балів;
- якщо у відповіді містяться принципові помилки, або повністю відсутня відповідь – 0-5 балів.

Максимальна кількість балів за задачу – 40 балів:

- за повну відповідь, що містить взаємозв'язок основних понять та визначень і характеризується логічним та чітким викладенням матеріалу, студент одержує 40 балів;
- якщо у відповіді допущені арифметичні помилки в розрахунках, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 30-39 балів;
- якщо у відповіді розкрито сутність питання, але допущені невірні тлумачення, наявні помітні помилки при розв'язанні завдання, студент одержує 20-29 балів;
- студент не повністю розкрив суть питання, у відповіді допущені грубі помилки, студент одержує 10-19 балів;
- якщо у відповіді містяться принципові помилки або повністю відсутня відповідь, студент одержує 0-9 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична між оцінкою поточних контролів 1, 2 та екзаменаційною оцінкою.

Порядок зарахування пропущених занять проводиться шляхом написання реферату за темою тієї лекції, на якій студент був відсутній. За це він отримує 1 бал.

Якщо студент був відсутній на практичному занятті, то він повинен виконати завдання за темою цього практичного заняття у повному обсязі та отримати відповідні бали (таблиця нарахування балів наведена вище).

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аранчій, В. І. Фінанси підприємств : Навч. посібник для проведення практ. занять / В.І. Аранчій. - К. : Професіонал, 2004. - 304 с.
2. Господарський кодекс України : Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Грабова, Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : Навч.посібник / Н.М. Грабова. - 6-е вид. – К. : А.С.К., 2002. - 266 с.
4. Гребельный, В. И. Финансы предприятий : Учеб. пособие / В.И.Гребельный. - 2-е изд., с изм. и доп. - К. : Изд-во Европ. ун-та, 2003. – 232 с.
5. Гривківська, О. В. Збірник задач та тестів з дисципліни "Фінанси підприємства" : Навч. посіб. / О.В. Гривківська. - К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. - 100 с.

6. Гриньова, В. М. Фінанси підприємств в схемах : Навч. посібник / В.М. Гриньова, В. О. Коюда. - Х. : ІНЖЕК, 2003. - 192 с.
7. Жулкевська, В. О. Курс ділової англійської мови для фінансистів : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / В. О. Жулкевська. - Львів : Львів. банк. ін-т НБУ, 2002. - 119 с.
8. Іванієнко, В. В. Фінансовий аналіз : Навч. посібник / В.В. Іванієнко. – 2-ге вид. - Х. : ІНЖЕК, 2003. - 168 с.
9. Карпінський, Б. А. Фінансово-інвестиційний словник : навч. посібник / Б. А. Карпінський, О. В. Герасименко. - Львів : Магнолія Плюс, 2006. - 304 с.
10. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
11. Косячевська С. М. Фінанси підприємств. Навч.-метод. посібник. – Дн-ськ: ПДАБА, 2002 - 74с.
12. Котельников, Д. І. Управління фінансами : словник-довідник юридичних термінів / Д. І. Котельников, М. Д. Нестеренко. - К. : Кондор, 2009. - 160 с.
13. Красюк, Н. Д. Економіка та фінанси в діловій англійській мові : навч. посібник для студ. вузів / Н.Д. Красюк. - Львів : ЛБІ НБУ, 2004. - 253 с.
14. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
15. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
16. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>.
17. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
18. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
19. Тянь, Р. Б. Финансы : учеб. пособие / Р. Б. Тянь, О. Б. Ватченко. - Д. : Пороги, 2004. - 252 с.
20. Финансы: Сборник комплексных задач, тестов и ситуаций : Учеб. пособ / Под ред. А.П. Вожжова. - 2-е изд., испр. и доп. - К. : Знання, 2005. – 269 с.
21. Фінансова діяльність підприємства : підручник для студ. вищ. навч. закл. зі спец. «Фінанси», «Банківська справа», «Облік і аудит"» / О. М. Бандурка [та ін.]. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : Либідь, 2003. - 384 с.
22. Фінанси підприємств : Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К. : КНЕУ, 1999. – 384 с.
23. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Допоміжна

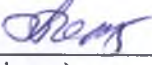
1. Бердар М.М. Фінанси підприємств : Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
2. Брюховецька Н.Ю. Фінанси підприємств: навч. посібник / Донецький ун-т економіки та права. Кафедра фінансів. — Донецьк : ДонУЕП, 2006. — 215с.
3. Буднік М.М., Мартюшева Л.С., Сабліна Н.В. Фінансовий ринок: навч. посібник / Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2007. – 432с.
4. Ван Хорн, Дж., Вахович, Дж., М. Основы финансового менеджмента. – М. : Вильямс, 2003. – 992 с.

5. Горбач Л.М., Каун О.Б. Ринок фінансових послуг: Навч. посібник. – К.: Кондор. – 2006.
6. Охотник С.И. Управленческий учет: обучающий курс / С.И.Охотник, Н.М.Пырец. – Днепропетровск: «Акцент ПП», 2011. – 440 с.
7. Тянь Р.Б., Ткаченко В.А. Планирование и контроль деятельности предприятия : Учебник. – Днепропетровск : Наука и образование, 2003. – 300 с.
8. Финансы: Сборник комплексных задач, тестов и ситуаций: Учеб.пособие / Под ред. А. П. Вожжова. – К. : Знання, 2008. – 269 с.
9. Чубарь О.А. Финансовый учет: обучающий курс / О.А.Чубарь. – Днепропетровск: «Акцент ПП», 2011. – 560 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Антимонопольний комітет України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт .- Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua>.
2. Бизнес : газета [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://www.business.ua/>
3. Верховна Рада України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт.- Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
4. Всі кодекси України [Електронний ресурс]: веб-сайт.- Режим доступу: <http://www.stas.com.ua>.
5. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт.- Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Закон і бізнес : газета [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://zib.com.ua>.
7. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
8. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт .- Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>.
9. Міністерство соціальної політики України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт .- Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua>.
10. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт.- Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.
11. Національна академія державного управління при Президентові України [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua>.
12. Національний банк України [Електронний ресурс]: офіційний сайт .- Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
13. Президент України [Електронний ресурс]: офіційне Інтернет-представництво. - Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>.
14. Пенсійний фонд України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. - Режим доступу: <http://www.pfu.gov.ua>.
15. Фінанси України : Журнал Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]: - Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/category/bottom?cat_id=35691.

Розробник _____ (Г. В. Ползікова)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (Г. В. Ползікова)
(підпис)